

**STAN I STRUKTURA BEZROBOCIA
W POWIECIE CHRZANOWSKIM
na koniec września 2015 roku**

POZIOM BEZROBOCIA I STOPA BEZROBOCIA

Na koniec września 2015 roku w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Chrzanowie figurowało **4896 osób bezrobotnych**. Liczba bezrobotnych **spadła** w relacji do analogicznego okresu roku poprzedniego – o 764 osoby, tj. o 13,5%.

Tabela 1. Bezrobotni zarejestrowani i stopa bezrobocia
(stan w końcu okresu sprawozdawczego)

Wyszczególnienie	Wrzesień 2014	Wrzesień 2015
Bezrobotni zarejestrowani:	5660	4896
- mężczyźni	2646	2276
- kobiety	3014	2620
 Z liczby bezrobotnych:		
- dotychczas niepracujący	831	605
- zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	383	289
- posiadający prawo do zasiłku	646	536
 Stopa bezrobocia w powiecie chrzanowskim	13,7%	11,9%

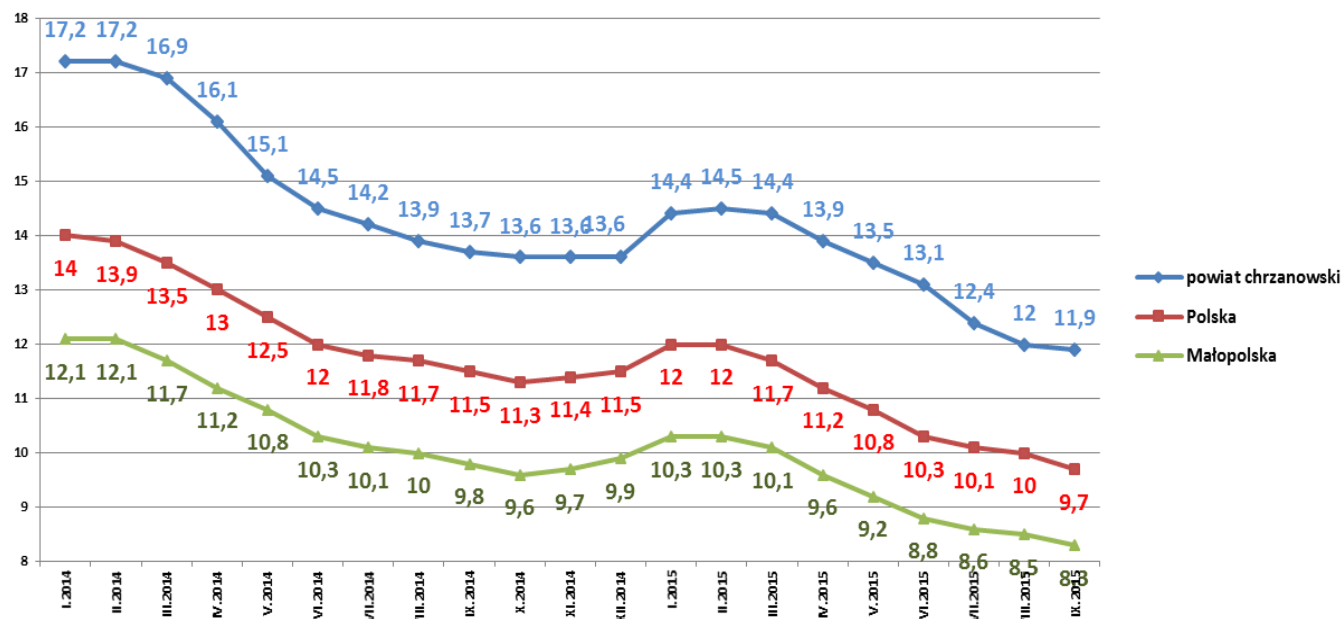
Na koniec września 2015 roku w ewidencji odnotowano 605 osób dotychczas niepracujących, 289 osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz 536 osób posiadających prawo do zasiłku dla bezrobotnych. Powyższe kategorie uległy zmniejszeniu w porównaniu do analogicznego okresu sprawozdawczego roku 2014 :

- liczba osób dotychczas niepracujących o 27,2% (o 226 osób),
- liczba zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy o 24,5% (o 94 osoby),
- liczba posiadających prawo do zasiłku zmniejszyła się o 17,1% (o 110 osób).

Na koniec września 2015 roku **wskaźnik stopy bezrobocia** liczony dla powiatu chrzanowskiego osiągnął poziom 11,9% co w porównaniu do września 2014 roku oznacza spadek o 1,8 punktu procentowego. Stopa bezrobocia dla województwa małopolskiego wyniosła natomiast 8,3 % a dla kraju 9,7%.

Zmiany stopy bezrobocia od roku 2014 przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Zmiany stopy bezrobocia w latach 2014 – 2015

PŁYNNOŚĆ BEZROBOCIA

Kształtowanie się poziomu bezrobocia zależy od wielkości i dynamiki zmian w napływie i odpływie z bezrobocia. Obie te wielkości charakteryzują się wysokimi wahaniami wynikającymi w znacznej mierze z sezonowości.

Od początku roku 2015 roku **zarejestrowano 5830 osób bezrobotnych**. W analogicznym okresie roku 2014 zarejestrowano 6012 osób. Oznacza to, że napływ bezrobotnych w roku 2015 był niższy o 182 osoby niż w takim samym okresie roku 2014. Wśród bezrobotnych nowo zarejestrowanych 4963 osoby (83,4%) stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny. Spośród osób nowo zarejestrowanych 605 osób, tj. 12,4% stanowiły osoby dotychczas niepracujące.

Tabela 2. Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani
(stan w ciągu okresu)

Wyszczególnienie	I. - IX.2014	I. - IX.2015
Bezrobotni nowo zarejestrowani ogółem	6012	5830
<i>z liczby ogółem:</i>		
- zarejestrowani po raz pierwszy	1052	867
- zarejestrowani po raz kolejny	4960	4963
Bezrobotni wyrejestrowani ogółem	7247	6634
<i>w tym m. in.:</i>		
- podjęcia pracy subsydiowanej	174	308
- podjęcia pracy niesubsydiowanej	2961	2773

Od początku 2015 roku **wyrejestrowano 6634 osoby**. W analogicznym okresie roku 2014 wyrejestrowano 7247 osób. Oznacza to, że odpływ w roku 2015 był niższy o 613 osób niż w roku 2014.

Główną przyczyną utraty statusu bezrobotnego było **podjęcie pracy**. Od początku roku 2015 **3081 osób** zostało wyłączonych z ewidencji z powodu podjęcia pracy, co stanowiło **46,4%** ogółu wyłączeń z ewidencji. Drugą z najczęstszych przyczyn wyłączeń z rejestru było **niepotwierdzenie gotowości do pracy**. Od początku roku 2015 **1753 osoby** zostało wyłączonych z ewidencji z tego powodu, co stanowiło **26,4%** odpływu.

Przyczyną pozbawienia statusu bezrobotnego była także **dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego** (380 osób, tj. 5,7%) oraz **odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy** (71 osób, tj. 1%).

Utrata statusu bezrobotnego może mieć związek także z dezaktywacją zawodową.

Od początku 2015 roku przyczynami tego typu wyłączeń z ewidencji bezrobotnych były:

- osiągnięcie wieku emerytalnego – 22 osoby,
- nabycie praw emerytalnych lub rentowych – 73 osoby,
- nabycie praw do świadczenia przedemerytalnego – 110 osób

Odpływ z ewidencji osób bezrobotnych 2015 roku związany był także z:

- rozpoczęciem prac interwencyjnych – 102 osoby,
- skierowaniem do wykonywania robót publicznych – 9 osób,
- otrzymaniem dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej – 92 osoby,
- podjęciem pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego – 63 osoby,
- podjęciem pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie – 2 osoby,
- podjęciem pracy w ramach bonu zatrudnieniowego – 5 osób,
- podjęciem pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne – 2 osoby,
- podjęciem pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia – 20 osób,
- rozpoczęciem szkolenia – 208 osób, w tym 17 osób w ramach bonu szkoleniowego,
- rozpoczęciem stażu – 605 osób, w tym 36 osób w ramach bonu stażowego,
- rozpoczęciem przygotowania zawodowego dorosłych – 2 osoby,
- rozpoczęciem prac społecznie użytecznych – 163 osoby, w tym w ramach PAI – 77 osób.

Osoby bezrobotne, które podjęły pracę w ramach w/w programów, zgodnie z objaśnieniami Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej są ujmowane w momencie rozpoczęcia danego programu do kategorii osób wyłączonych z ewidencji. Po zakończeniu danego programu ponownie uwzględnia się je w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w miesiącu sprawozdawczym.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH

Większą część populacji bezrobotnych zarejestrowanych w chrzanowskim Urzędzie Pracy stanowią kobiety. Na koniec września 2015 roku w liczbie 2693 osób, stanowiły 53,5% ogółu bezrobotnych. W porównaniu do września 2014 roku ich liczba spadła o 394 osoby (13,1%), przy jednoczesnym niewielkim wzroście udziału w bezrobociu ogółem.

Jak dotąd rynki pracy wszystkich rozwiniętych krajów nie poradziły sobie z gorszymi perspektywami kobiet w porównaniu do możliwości mężczyzn. Przejawia się to niższym poziomem zatrudnienia, mniejszymi płacami, zatrudnieniem w mniej prestiżowych i gorzej płatnych branżach. Żadne państwo jak dotąd nie usunęło nierówności kobiet i mężczyzn na rynku pracy. Prostą receptą nie jest na pewno sam wzrost gospodarczy. Przynosi on wprawdzie większe dochody, przyczyniając się do poprawy materialnej sytuacji pań zatrudnionych w „żeńskich” branżach (wyższe wydatki na opiekę zdrowotną, edukację itp.). Jednak sam wzrost PKB nie rozwiąże wszystkich problemów. Ważniejszy jest rozwój społeczny i odpowiednia socjalizacja już od najmłodszych lat.

W art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wyszczególnione zostały grupy osób uznanych za będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy. W końcu września 2015 roku status osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy posiadały 4176 osób, co oznacza, że 85 na 100 bezrobotnych spełniało kryteria by być zaliczonym do tej kategorii. Osoba może spełniać kryteria by jednocześnie być zakwalifikowaną do kilku grup w szczególnej sytuacji.

Poniższa tabela zawiera dane dotyczące osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy na koniec września 2015 roku:

<i>Kategorie bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy</i>	<i>Stan ogółem na koniec września 2015</i>	<i>Udział w liczbie bezrobotnych ogółem</i>
<i>Do 30 roku życia</i>	1466	29,9%
<i>- w tym do 25 roku życia</i>	723	14,8%
<i>Długotrwale bezrobotni</i>	2726	55,7%
<i>Powyżej 50 roku życia</i>	1280	26,1%
<i>Korzystające ze świadczeń pomocy społecznej</i>	192	3,9%
<i>Posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia</i>	500	10,2%
<i>Posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia</i>	1	0,02%
<i>Niepełnosprawni</i>	275	5,6%

Najbardziej liczną zbiorowość tworzą długotrwale bezrobotni (2726 osób), tj. 55,7% ogółu zarejestrowanych, osoby bezrobotne do 30 roku życia (1466 osób, tj. 29,9%) oraz osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia (1280 osób, tj. 26,1%).

Długotrwale bezrobotni to grupa, które ze względu na niskie wykształcenie i długi czas pozostawania bez pracy (ponad 1 rok) ma znaczne problemy z ponownym wejściem na rynek pracy. Jak wynika z danych statystycznych grupa ta od kilku lat należy do najliczniejszej kategorii bezrobotnych. W porównaniu do września 2014 roku liczba bezrobotnych długotrwale uległa obniżeniu o 402 osoby ale udział w liczbie bezrobotnych ogółem wzrósł o 0,4 punktu procentowego.

Niekorzystne zmiany zanotowano także w odniesieniu do osób bezrobotnych, powyżej 50 roku życia. Ta grupa osób na koniec września 2015 roku stanowiła 26,1% wszystkich osób zarejestrowanych. Oznacza to, że w stosunku do września 2014 roku udział w liczbie bezrobotnych ogółem wzrósł o 1,7 punktu procentowego pomimo, że zanotowano spadek liczby bezrobotnych o 103 osoby. Zwiększanie udziału osób starszych w strukturze ludności to realny problem społeczny, który jest wyzwaniem dla współczesnej gospodarki i rynku pracy. W ostatnich latach sytuacja osób starszych na rynku pracy budzi coraz większe zainteresowanie wielu środowisk, in. ośrodków akademickich, instytucji państwowych, pracodawców oraz samego społeczeństwa. Rosnące znaczenie osób starszych wynika zarówno z zachodzących zmian demograficznych, jaki i sytuacji społeczno-ekonomicznej kraju.

Wiele osób w tym wieku nawet nie stara się o pracę, uważając, że są „zbyt starzy”, a także „słabo wykształceni” lub ich wykształcenie jest nieprzydatne, nie znają języków, nie potrafią obsługiwać komputera. Program aktywizacji osób po 50 roku życia musi zatem być kompleksowy. Z jednej strony wzmacniamy ich poczucie własnej wartości np. poprzez poradnictwo indywidualne czy uczestnictwo

w tematycznych warsztatach, a także uzupełniamy lukę kompetencyjną np. w zakresie obsługi komputera czy też aktualizacji uprawnień zawodowych.

Młodzież jest grupą szczególnie zagrożoną bezrobociem, gdyż przegrywa w konkurencji z pracownikami posiadającymi doświadczenie zawodowe. Pozostawanie młodych ludzi bez pracy powoduje utratę zdobytych kwalifikacji, zniechęcenie i doprowadza często do patologii społecznych.

Na koniec września 2015 roku w powiecie chrzanowskim zarejestrowanych było 1466 osób bezrobotnych do 30 roku życia, w tym 723 osoby poniżej 25 roku życia. Należy zauważyć, że w porównaniu do września 2014 roku zarówno liczba osób do 25 roku życia jak i ich udział w liczbie bezrobotnych ogółem się obniżył – o 214 osób, udział o 1,8 punktu procentowego.

Młodzież jest szczególną grupą na rynku pracy z uwagi na to, że to właśnie młodzi ludzie są z jednej strony grupą najbardziej poszukiwaną, a z drugiej strony spotykają się z największymi problemami z wejściem na rynek pracy. Ludzie poniżej 25 roku życia są grupą specyficzną, bo wkraczają dopiero na rynek pracy. Młodzież opuszczająca szkoły jest wyposażona w pewien zasób wiedzy teoretycznej, która jednak w zetknięciu z rynkiem pracy bardzo często okazuje się niewystarczająca do znalezienia zatrudnienia. I nie chodzi tylko o szkoły gimnazjalne (z oczywistych przyczyn), ponadpodstawowe o profilu ogólnym czy zawodowym, ale również o kształcenie na wyższym poziomie. Stąd wciąż w rejestrach urzędów pracy znajdują się osoby o wykształceniu policealnym i wyższym. Od wielu lat działania urzędów pracy skierowane są w dużym stopniu do tej grupy bezrobotnych. Aktywna polityka rynku pracy polega na przygotowaniu bezrobotnych, w tym bezrobotnej młodzieży, do podjęcia pracy w przyszłości.